Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - (voor)ontwerp besluit van de Vlaamse Regering over de ondersteuning van de bosgroepen om de Vlaamse beleidsdoelen voor het geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud te realiseren
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting
Dit voorontwerp van besluit legt de wijze vast waarop de Vlaamse overheid, de provincies en de bosgroepen samenwerken om tot invulling van Vlaamse beleidsdoelen te komen. Het beschrijft de wijze waarop overlegd wordt en de afspraken worden opgevolgd. Het legt eveneens, voor cycli van 3 jaar, de financiering vast. Met een dergelijk perspectief is het mogelijk om de gewenste acties goed te plannen en uit te voeren en kunnen we de financiering desgevallend actualiseren in functie van de tijdens het samenwerkingsproces gemaakte afspraken. Deze cyclus past in de zesjarige beleidscyclus van de provincies. De provincies zijn immers volgens het decreet op het natuurbehoud bevoegd voor de erkenning, subsidiëring en opvolging van de bosgroepen. Tevens wordt een participatie voorzien voor de Vlaamse Koepel van de Bosgroepen vzw.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier behoort tot het beleidsdomein Omgeving, beleidsveld omgeving en natuur. Het geeft uitvoering aan het recent gewijzigde artikel 54bis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Deze wijziging is aangebracht door artikel 53 van het decreet van 26 juni 2026 houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur, ruimtelijke ordening en landbouw. Met deze wijziging werd een decretale basis ingevoerd om naast de basiswerking van de bosgroepen, een structurele financiering vanuit Vlaanderen te voorzien als stimulans om prioritaire Vlaamse natuur- en bosdoelen te realiseren. Volgens artikel 54bis van het decreet op het natuurbehoud zijn de provincies bevoegd voor de erkenning, subsidiëring en opvolging van de bosgroepen. Het voorontwerp van besluit legt een werkwijze vast om in overleg tot afstemming en invulling te komen van de planning van de activiteiten van de bosgroepen. Er is een nauwgezet systeem van opvolging voorzien.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 26 juni 2026 bekrachtigde de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur, ruimtelijke ordening en landbouw. Artikel 54 van dat ontwerp voerde een decretale basis in om de Vlaamse overheid de mogelijkheid te geven om bosgroepen te subsidiëren om Vlaamse beleidsprioriteiten te helpen realiseren.
Dit voorontwerp van besluit geeft invulling aan deze decretale basis.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/235 van 30 juni 2026.

Het voorwaardelijk gunstig advies van Inspectie van Financiën werd bekomen op 30 juni 2026.

Het begrotingsakkoord werd bekomen op 15 juli 2026.

Het voorliggende ontwerp van besluit werd op 17 juni 2027 door de Vlaamse regering voor de eerste keer principieel goedgekeurd waarbij de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw door de Vlaamse regering gelast werd het advies van de Vereniging Vlaamse Provincies (VVP), de Minaraad en de SARO in te winnen.

Het advies van de SARO werd verstrekt op 26 augustus 2026. Dit adviesorgaan had geen strategische opmerkingen op het voorliggende besluit.

Per brief van 15 september 2026 liet de Minaraad weten geen advies te zullen uitbrengen.

Het advies van de VVP werd verstrekt op 8 september 2026. Om rekening te houden met de door de VVP gemaakt opmerkingen wordt het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering aangepast. De voornaamste punten uit het advies worden als volgt beoordeeld:

- Doorstorten van de Vlaamse subsidie naar de bosgroepen: de provincies worden op basis van artikel 7,§1, derde lid geacht de middelen door te storten naar de bosgroepen. Echter, in enkele provincies worden de medewerkers van de bosgroepen rechtstreeks betaald door de provincie en kunnen de middelen voor personeelsinzet niet doorgestort worden naar de bosgroep. De VVP stelt voor om de huidige zinsnede 'De subsidie kan door de bosgroepen ingezet worden voor personeels-, werkings- en projectkosten' uit te breiden zodat ook de provincies de Vlaamse middelen mogen aanwenden voor personeelsinzet bij de bosgroepen.

  Repliek: Het voorstel wordt aanvaard. Een tekstwijziging is opgenomen in artikel 7,§1, derde lid.

- Aanpassen timing indienen jaaractieplan: op basis van artikel 4 dient uiterlijk op 28 februari een jaaractieplan bezorgd te worden aan het Agentschap voor Natuur en Bos. VVP stelt dat dit jaaractieplan moet goedgekeurd worden door de algemene vergadering van de bosgroep, die bij voorkeur na het drukke plantseizoen wordt ingepland. De VVP stelt voor om de deadline met twee maanden op te schuiven.

  Repliek: Het opschuiven van de deadline heeft impact op de hele kalender, inclusief behandeling van het financieel dossier. Dit was een discussiepunt bij de voorbereiding van het voorontwerp van besluit wat besproken was met vertegenwoordigers van de provincies en de bosgroepen. De tekst van het voorontwerp had het akkoord van de gesprekpartners.

Het voorstel wordt dan ook niet gevolgd en leidt niet tot aanpassen van de tekst.

- het financiële kader: De VVP uit haar bezorgdheid bij de uitwerking van het financiële kader en schrijft het volgende: *"Het vermelde bedrag in het voorontwerp van BVR bedraagt € 702 406 per jaar voor de periode 2027-2031. Gelet op de huidige taken die de bosgroepen opnemen voor Vlaamse doelstellingen, de Vlaamse bebossingsdoelstellingen die nog dienen behaald te worden en de Europese Natuurherstelverordening is dit bedrag onvoldoende om de Vlaamse taakstelling te vervullen. Indien dit bedrag wordt behouden, zal dan ook, in overleg met de Vlaamse overheid, bekeken moeten worden hoe de taakstelling kan worden bijgesteld".*

  Repliek: Het basisbedrag voor de bosgroepen, zoals in de bijlage vermeld bedraagt € 894.785. Dit is hetzelfde bedrag zoals momenteel in de Samenwerkingsovereenkomst wordt voorzien. De besteding van dit bedrag dient uitgewerkt te worden met taakstellingen die kaderen binnen bestaande Vlaamse doelstellingen. Het huidige ontwerp van besluit bouwt verder op de bestaande samenwerking en taakstellingen en bevat een methode om onderweg deze taakstellingen aan te passen en te actualiseren indien dat noodzakelijk zou zijn. Het is op dit moment nog te vroeg om te spreken van nieuwe taakstellingen voor de bosgroepen in uitvoering van de natuurherstelverordening. Pas op het ogenblik dat de bestaande taakstellingen worden gewijzigd, is een herziening van de hieraan verbonden kosten aan de orde. Dit kan desgevallend leiden tot een aanpassing van de Vlaamse financiële bijdrage. Via de wijzigingen aan het Bosdecreet en het decreet op het Natuurbehoud uit 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor erkenning en subsidiëring van de bosgroepen. Het is dus helemaal in lijn met die beslissing dat de provincies de basiswerking van de bosgroepen blijven financieren.

  De taakstelling voor de bosgroepen wat betreft de bosuitbreiding zijn tot en met 2029 afgedekt door middel van een specifieke samenwerkingsovereenkomst, die kan ingekanteld worden in de regeling onder dit voorontwerp van BVR (zie dossier VR 2025 1912 doc 1376).

  De VVP vraagt tevens of Vlaanderen ook middelen zal voorzien voor de werking van de koepel. De Vlaamse regering opteert ervoor om dit nu nog niet te voorzien omdat dit nog verder overleg vraagt met de provincies en de bosgroepen. Volledigheidshalve verwijzen we naar de subsidie die de koepel reeds ontvangt ter ondersteuning van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake bosuitbreiding (zie eveneens dossier VR 2025 1912 doc 1376).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het voorontwerp van besluit beschrijft de wijze waarop overlegd wordt en de afspraken worden opgevolgd tussen de Vlaamse overheid, de provincies en de bosgroepen. De provincies zijn volgens het decreet op het natuurbehoud immers bevoegd voor de erkenning, subsidiëring en opvolging van de bosgroepen. Om binnen deze algemene sturing voldoende binding te vinden en tegelijkertijd te vertrekken vanuit de autonomie van de provincies, start dit traject vanuit de beleidscyclus van

de provincies. Via een beschreven pad komt de interactie tot stand tussen de Vlaamse overheid, de provincies en de bosgroepen. Dit krijgt vorm door middel van een 6-jaarlijks beleidsplan voor elke bosgroep, dat wordt vertaald in een jaaractieplan. Tweemaal per jaar wordt een overleg gehouden om zowel planning als uitvoering op te volgen en eventueel bij te sturen. Halverwege de beleidscyclus van de provincies wordt een evaluatie gehouden. Zo ontstaat een cyclus van 3 jaar waarmee Vlaanderen tevens de financiering vastlegt. Met een dergelijke aanpak is het mogelijk om de gewenste acties goed te plannen en uit te voeren. Dit laat eveneens toe om de financiering desgevallend te actualiseren in functie van de tijdens het samenwerkingsproces gemaakte afspraken.

Inhoudelijk zal de focus voor de Vlaamse prioriteiten, gebaseerd op de laatste samenwerkingsovereenkomst 2025-2026, liggen op:

- het mee realiseren van de Instandhoudingsdoelstellingen en het Vlaams Natura 2000 beleid, specifiek met betrekking tot de realisatie van de bosdoelen;
- het stimuleren en begeleiden van boseigenaars om bossen onder effectief natuurbeheer te brengen (beheerplan);
- vanaf het van kracht worden van het Natuurherstelplan: bijdragen aan het realiseren van de maatregelen in uitvoering van artikel 4 en 12 van de natuurherstelverordening[1];
- het opnemen van een loketfunctie voor het faciliteren en coördineren van aanvragen van burgers voor vergunningen en subsidies.

De voorgestelde financiering gaat hierin mee, en vertrekt aldus van dezelfde financiële ondersteuning als deze voor de periode 2025-2026, met indexering van de bedragen met 2% per jaar. De financiering wordt beschreven in een bijlage bij dit Besluit van de Vlaamse Regering. De bevoegde minister krijgt delegatie om de bijlage van dit besluit te wijzigen, na verloop van de eerste periode van 3 jaar. Dit laat toe om de financiering desgevallend te actualiseren in functie van de tijdens het samenwerkingsproces gemaakte afspraken en de prioriteiten die Vlaanderen aangeeft vanuit het Vlaamse Regeerakkoord of beleidsnota's van de bevoegde minister. Het voorontwerp van besluit bevat tevens een participatie voor de Koepel van de Vlaamse Bosgroepen vzw. De taken van de koepel van de bosgroepen zijn samen te vatten als het optreden als aanspreekpunt voor kennisdeling en beleidsondersteuning ten behoeve van de bosgroepen en als liaison tussen de bosgroepen en de Vlaamse overheid.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 voert een definitie in van wat er verstaan wordt onder de Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van dit besluit. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2 stelt dat de provincies wijzigingen in de erkenning van de bosgroepen moeten melden aan het ANB als bevoegd agentschap binnen de Vlaamse overheid. We kiezen ervoor om dit artikel een prominente plaats te geven in het ontwerpbesluit omdat we duidelijk willen aangeven dat er niet getornd wordt aan de decretale taak van de provincies om de bosgroepen te erkennen en te begeleiden, maar dat als voorwaarde om het partnerschap goed te doen werken, de Vlaamse overheid passend moet geïnformeerd worden over de toestand van de bosgroepen.

Artikelen 3, 4 en 5 en 6 beschrijven de processtappen hoe de beoogde samenwerking wordt opgezet. De regeling start vanaf het ogenblik dat de provincies hun meerjarenplannen ten aanzien van de bosgroepen klaar hebben in uitvoering van de eigen beleidsprioriteiten. Artikel 6 maakt het mogelijk om de overgang van de actuele situatie waarbij sturing gebeurt door middel van een samenwerkingsovereenkomst, in te kantelen in het traject dat met dit besluit wordt opgezet.

[1] Verordening (U° 2024/1991 van het Europees parlement en de Raad van 24/06/2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening (EU) 2022/869

Artikel 7 legt de werkwijze vast voor wat betreft de financiering vanuit Vlaanderen per provincie en de afhandeling van de betalingsdossiers. Er wordt gestart met het verderzetten van de financiering, inclusief de verdeling over de provincies, zoals deze geldt volgens de samenwerkingsovereenkomst 2025-2026 en welke bedragen als maximum gelden. De opdrachten die de verschillende bosgroepen opnemen moeten in verhouding staan tot de beschikbare middelen vanuit hetzij de basisfinanciering, hetzij bijkomende projectfinanciering. Op vraag van de VVP voorzien we tevens in de mogelijkheid dat een deel van de subsidie gebruikt kan worden ter financiering van de kosten van personeel van de provincie die bij de bosgroepen werkzaam is.

Artikel 8 schetst een praktische en gestandaardiseerde werkwijze die de samenwerking tussen de Vlaamse Overheid, provincies en de erkende bosgroepen vormgeeft onder meer via het gebruik van een kernset van prestatie- en resultaatsindicatoren.

Artikel 9 beschrijft de participatie van de Koepel van de Vlaamse Bosgroepen vzw ter ondersteuning en begeleiding van de uitvoering door de erkende bosgroepen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Het aldus aangepaste en als bijlage toegevoegde ontwerpbesluit heeft geen andere weerslag op de begroting, het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap of op de lokale besturen dan aangegeven in de nota aan de leden van de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit zal voorgelegd worden aan de Raad van State met het oog op het inwinnen van hun advies.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor regionale landschappen;

2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:
- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering en de bijlage
- het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend erfgoed dd. 26/08/2026
- het advies van de Vereniging van Provincies dd. 08/09/2026
- brief van de Milieu- en Natuurraad dd. 15/09/2026